

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rîndul cu litere gammond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 11 Martiu, 1887.

După cum am anunțat în numărul precedent al diuarului nostru, în călătoria sa spre Berlin, din incidentul aniversării de 90 de ani al împăratului Wilhelm, părechia regală a României la gara din Budapesta a fost întempiată de împărat și regele nostru și salutată în mod simpatic. Nu pentru prima dată se întemplă, că capul încoronat al monarchiei austro-ungare salută în mod simpatic pe capul încoronat al regatului vecin, cu care ne place a afirma, că suntem în relațiuni bune. Chiar și când n'am întreținut relațiuni de amici, nu ar fi lucru strein, să vedem observată curtoasia din partea domnitorilor, și e de tot natural, ca la serbarea pentru care întreagă Europa oficială călătorește la Berlin, eticheta curții să fie cu strictetă observată.

Din incidentul acestei etichete diuarele din Budapesta și au luat ansă a pune față în față pe poporul românesc și pe cel unguresc, a pune față în față interesele acestora, aspirațiunile și viitorul lor. A stat față în față regele Ungariei cu regele României, pentru ce se nu fie puse față în față aspirațiunile unguirilor cu cele ale românilor.

În special s'a ocupat cu tema aceasta diuarul „Budapesti Hirlap” în numărul de Dumineca trecută. După vederile acestui diuaru între elementul unguresc și cel român mare prăpastie este.

Românii cu unguirii stau pe picior de răsboiu pe toată linia. Interesele lor economice au pretins răstolul cu convenția comercială, aspirațiunile politice au avut de urmare crâncenul răsboiu din jurnalistică, dacă lucrurile se vor încurca sau doară înăspri chiar, poate va urma răsboiu și între capii încoronați. Răsboiu crâncen a pornit societatea maghiară în viața socială contra elementului românesc, și la rîndul al patrulea oamenii de știință unguiri vrșmaș se răsboiesc asupra bărbăților români de știință, ceea ce încă nu trebuie trecut cu vederea.

În România locuesc mulți unguiri, și acești unguiri viseză la o Ungarie mare și tare, care să se estindă asupra României. Românii din Ungaria — se susține, — că aspirează la o Daco-Românie puternică, care se cuprindă Ungaria cel puțin până la Tisa. Aceste aspirațiuni stau față în față.

Va urma, de bună seama crâncen răsboiu între români și unguiri.

Se vor bate oamenii pentru stăpânirea Ardealului.

Întrebarea va fi: Să poruncească români în Cluș, sau să comande unguiri din București.

Cestiunea așa este pusă, cestiunea e și discutată, și este numai întrebare de timp, când va urma lupta decisivă.

Și precând astfel stau lucrurile, regele Ungariei stă față în față cu regele României, și poate se rostesc între ei numai cuvinte de curtoasie, fără nici o intențiune politică, fără a se oglinda abisul dintre națiunile, în capul cărora i-a pus prevedința dumnezească

Spre liniistirea cetitorilor nostri observăm, că crisa, de care e îngrozit conicariul dela „Budapesti Hirlap” este pendentă dela deslegarea cestiunei orientale. Autorul articolului pune cel puțin o sută de ani, până când vor porunci unguirii în București sau români în Cluș. Până atunci e vreme să mai privim în jurul nostru. Și în adevăr providențialul bărbat dela acest diuaru se și înapoiată, vădînd marea cea viforoasă a elementului slav, în care elementul unguresc și românesc ca o mică insulă este amenințat de a fi înghițit. Scăparea numai în o înțelegere se mai poate închipui deci trebuie să căutăm calea pentru împăciuire spre a ne putea salva, spre a ne putea duplica numărul, ca apoi preste o sută de ani duplu să ne putem măcelări sub devisa: ori Clușul în mâni românesce, ori București în mâni unguresce.

Diuarul, de care vorbim, de bun și marinos ce e, ne dă și formula de împăciuire: Inteligența română să fie crescută așa, ca ea să poată iubi această țeară ungurescă după catechismul celor dela cultur-egyelt sau după dogma domnului Trefort: *Magyarország vagy magyar lesz, vagy nem lesz* — pe românesce: Ungaria sau va fi toată maghiarisată, sau nu va mai fi.

Nu mai cât noi nu primim această formulă de împăcare, și tare credem, că și unguirii înainte de a slobozi tunul spre București și vor trage seama cu oamenii și cu împregiurările.

Revista politică.

Serbarea iubuleului bătrânului împărat Wilhelm e astăzi la ordinea zilei, aceasta e cestiunea, ce preocupă jurnalistică. Preste 80 de persoane din diferite familii suverane vor fi încungiurati pe bătrânul monarh. Un eveniment de altmintrea destul de rar ca un domnitoriu să se poată bucura de o vrastă atât de adlancă, împreună cu succesele cele mai strălucite pentru sudiiții sei. Și dacă aceasta și va deveni totodată și garanța păcii, precum de altmintrea se și crede, nu numai pentru dînsul va fi o și de bucurie, ci pentru întreagă Europa.

a îmbrățișat de mult, în înalta sa solitudine întreaga noastră viață, aprefind importanța cea mare a studiului limbei și istoriei românesce pentru cultura națională. M. S. regele a pus în aceea ședință în executare o mare idee, a căreia realizare nu ridică numai regatul în ochii lumii științifice, dar va avea o influință capitală asupra dezvoltării limbei românesce. Fie care din D-voastre înțelege, că vorbesc despre *Magnum Etymologicum Romaniae*, care se publică astăzi de Academie, prin munificența adevărat regală a prea înaltului și iubitelui nostru protector.

M. S. regele, bine vînd a aprefia în 1884 silințele, ce și dă Academie pentru strângerea și publicarea materialelor necesare la studiul istoriei naționale, a și: „Trebuie să ne ocupăm și de viitorul... de limba noastră, care s'a păstrat n'atînsă în câmpiile roditoare ale Dunării, în plaiurile mărețe ale Carpaților. Ce sarcină mai dulce poate avea Academie, decât a lua sub paza sa această limbă vechie, pe care poporul o înțelege și o iubesc? Manînem dar „aceste frumoase espresuni întrebuințate de străbuni, și nu ne temem de cuvinte, cari au căpăt de veacuri împămîntenire: *Superflua non nocent*.”

„Ce limbă are norocul de a dispune de patru cuvinte „pentru o însușire, care trebuie să fie mândria fiecărui popor, care trebuie să fie scrisă pe steagul fie-cărei armate: *voinic, vitejie, bravură, eroism*? Să ne ferim însă de o imbelșugare de espresuni moderne, cari, nepunînd o stavilă la timp, vor înstreina poporul de limba sa.

Lumea fiind curioasă a sci misiunea lui Lesseps la Berlin, nu se mai sfîrșesc diferitele comentare cu privire la aceasta, era după re'ntoarcearea sa la Paris, a fost năvălit formal de mulțimea corespondenților dela diuare, cari și dau toată silința a afla dela dînsul ceva pozitiv. Deslușirile date de dînsul sunt linistitoare încât pentru situațiune. Pe scurt dînsul dîce:

Reașum impresiunile, ce am primit la Berlin într'un cuvînt: avem pace. N'am avut nici o misiune politică și nimic de negociat cu guvernul german; am voit numai să ved, ce curent domnesce, și sunt încântat. Sciam, că la noi nu do-resce nimenea resbelul, acum sciu, că și la Berlin toată lumea voesece pacea, și simt o mare plăcere, că pot să aduc țerei mele veste bună.

Da, toată lumea voiesece pacea, principele Bismarck ca toți ceilalți. Principele m'a primit de două ori și odată mi-a înapoiat visita; am fost fermecat de modul lui leal și clar d'a vorbi și de bună-voiața lui. El își făuse o idee greșită de intențiunile și planurile guvernului nostru și ne atribuia scopuri secrete, cari îl făcără nerăbdător, dar lămuririle sincere ale ambasadorului nostru l'au satisfăcut pe deplin.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Din părțile nordice ale Transilvaniei. Dle Redactor! Sum om bătrân și mult am lucrat pentru binele public și în special, pentru binele bisericei noastre, dar nici odată n'am dat pe această cale espresune convingerilor mele, și pentru aceea ve rog, ca să luați în considerare această împregiurare. Două idealuri am avut, cât timp am lucrat până aci pentru binele obșteșc, adică: națiunea și biserica. Totdeauna am privit cu cea mai încordată atențiune opiniunea reprezentată prin jurnalistică noastră, și m'am bucurat și otelit pentru luptă, când am văd, că forța noastră, inteligența, se consolidează, și din contra adîncă durere am simțit, când am văd, că noi între noi ne atacăm și ne defaimăm.

Nu a-și fi luat nici de astădată peana în mână, ca să dau espresune durerii mele sufletesci, dacă nu a-și ceti în timpul din urmă în diuarul „Tribuna” și de cari atacuri contra bisericei, respective oamenilor, cari se află în fruntea bisericei, și dacă nu s'ar sci, că conducerea acestui jurnal se află în parte preponderantă sub influința oamenilor chemați a conduce afacerile noastre bisericesci.

Trebuie să fie bine cunoscut și organelor noastre bisericesci, că în acest țînut în timpul din urmă proslitismul din partea greco-catolicilor a luat dimensiuni ca

FOIȚA.

Academia română.

Sesiunea generală din anul 1887.

Raportul

secretarului general asupra lucrărilor făcute în anul 1886—87.

(Urmare.)

6. La acest loc am onoare a aduce la cunoscința D-voastre, că delegațiunea a îngrijit ca depositul publicațiunilor Academiei, care nu se poate păstra în locul mult prea strîmt, de care dispunem, să fie bine aședat într'o magazie închiriată în oraș; și că, spre a întempiuna o eventuală nenorocire de foc, depositul a fost asigurat.

7. *Magnum Etymologicum Romaniae*. — Ședința din 23 Martie din sesiunea generală a anului 1884 a fost cea mai solemnă din toate ședințele, căte a țînut Academie noastră dela înființarea ei până astăzi. Ea a fost președută de MM. LL. regele și regina, Augustii membri și protectori ai Academiei. În această ședință M. S. regele a rostit memorabilul sau discurs, care va rămâne neuitat în memoria noastră a tuturor, și care stă ca o dovadă vie, că Maiestatea Sa

„Am fost îndemnat a rosti aceste câteva cuvinte prin „dragostea, care o am pentru frumoasa și bogata limbă română, și fiind încredințat, că dorința mea — îndrănesc a „dîce și a Academiei — nu va rămâne un *pium desiderium*.”

„Supun dar la chibzuirea D-voastre, dacă nu ar fi foloșitoriu de a face un fel de „*Etymologicum magnum Romaniae*,” conținînd toate cuvintele vechi, cari altmintrea va „fi perdate pentru generațiunile viitoare: *Verba volant, scripta manent*.”

Cuvintele acestea ale M. S. regelui ne-a mișcat adînc pe toți, căci ele ne-au arătat cu câtă profunditate Maiestatea Sa a pîtruns în amînunțele nevoilor națiunii, și cât sunt de vaste cunoscințele sale științifice, încât a caracterizat în puține cuvinte programa întreagă a studiului limbei noastre.

Academia în unanimitate a însărcinat pe dl B. P. Hașdeu a realiza dorința mărețată a Maiestății Sale. Nici că era un altul mai competent pentru această lucrare, decât colegul nostru, cel mai ager scrutător al limbei românesce, aprefuit și cunoscut de lumea învățată, și cu ale cărui cercetări adînci și ingenioase de mult timp ne mândrim.

Astăzi avem înaintea noastră întăiul volum al *Marelui Etimologic*. Din acest volum putem ved, judeca și aprefia atât însemnătatea ideii Maiestății Sale regelui, cât și erudițiunea, pătrunderea, și munca, pe cari dl Hașdeu le pune în executarea acestei lucrări.

Magnum Etymologicum Romaniae nu este un simplu dicționar, redactat după modul dicționarelor de până acuma. El este o lucrare unică în felul se. Dl Hașdeu a cuprinș

doar nici odată dela fatala desbinare încoace. Prin diferite promisiuni, seduceri se folosesc de ori-ce oca-siune binevenită a-și arunca mrejele și a pescui în tul-bure. În genere este știut, că de regulă numai par-tea cea mai decădută a poporului este aplicată a face negoț cu credința sa, dar tocmă această împregiu-rare este totodată și forța proselitismului, pentru că nici într-o parte a arhidiecesei — cred eu — că nu e poporul atât de decăzut materialmente ca și toc-mai în părțile acestea.

Cumcă cu astfel de mijloace se propagă acea-stă cangrenă, e evident și din împregiurarea aceea, că chiar și teologi absoluți și prociți, cari deci de ani au servit altariului Domnului, fără de a ține cont de opiniunea publică, fără de a-și face mustrare de conștiință, nu se sfiesc a-și părași credința, numai ca să-și poată ajunge prin aceasta alte scopuri.

Între atari împregiurări așadar, trebuie să ne cuprindă adăncă durere, când vedem, că acest cu-rent de ostentațiune față de biserica noastră, în loc ca să fie combătut din partea celor chemați, prin defaimarea capului nostru bisericesc, și prin descrie-rea cu colorile cele mai posomorite a mersului afa-cerilor noastre bisericesci mai mult se spriginesc — fie și în mod indirect — ceea-ce numai în detrimen-tul bisericii noastre poate fi. *) X.

Viena, 9/21 Martiu, 1887. Conferințele clericali, despre cari ați luat notiță în un unul din numerii trecuți ai „Tel. Rom.“ s'au ținut. Resultatul e încă necunoscut. Se știe numai, că s'au adunat prelații bisericii catolice din toată Austria, aici în Viena, au desbătut în ordine și liniște lucruri de mare în-semnătate, au încheiat și s'a dus fie-care la ale sale.

Nici n'aș reveni asupra lor, căci puțin ne in-teresează ceea ce se petrece în sinul acestui organism tainic. Nu pentrucă doar lucrurile seversite n'ar avea însemnătatea cuvenită, ci fiind-că alte și încă nenumerate sunt necăsurile, cari ne atrag atențiunea și cer să ne încordăm puterile.

Cu toate acestea cred, că nu e de prisos a aminti *cestiunea scoalelor confesionale*, care a format unul dintre punctele principale ale programului pus la ordinea zilei. Amintesc afacerea aceasta ca una, care interesează pe toți cei ce aderează la princi-piul scoalelor confesionale și voesc a le susține și în viitoriu. Primul loc îl ocupăm noi românii în această privință. Dovadă jertfele, ce le aducem în această direcțiune. Chiar legea — sfântă încă înaintea noastră — ne obligă la aceasta; eară abusul de lege și putere ne silesc a contribui și pentru susținerea scoalelor de stat, ba chiar și pentru „cultur egyle-turile“ menite a maghiarisa pe toți cei neconșcii de al lor trecut și viitoriu.

Românul însă nu desperează. El plătesce pen-tru toate câte poate. Aceasta au făcut-o și strămoșii, din a căror deciueli s'au creat fundații, dela cari ați suntem cu totul escșiși. Cu adevărată iubire plătesce românul ați cu deosebire pentru biserica sa. Conștiința sa îi șoptesc: biserica mi-a

*) Deși aceasta materie în timpul din urmă s'a des-bătut pe larg și în diferite forme, din considerare, că acea-sta corespondență ne vine dela o persoană foarte venerabilă, am aflat de cuvîntă a-i da loc; ne va ierta însă dl coresp., dacă ici-colea am mai mutat încavta expresiunile, ce apar eșite din o mare amărire sufletescă. Red.

înțelesul intim al ideii M. S. regelui, și a conceput un plan de executare foarte vast și cu totul nou și original. Cuprinsul lucrării este precizat chiar pe titlu prin cuvintele: *Dicționa-rul limbei istorice și poporane a românilor*, de unde se vede, că *Magnum Etymologicum Romaniae* va cuprinde în sine toată limba română în manifestările și formele ei istorice, populare și dialectale, așa după cum se găsesse în cărțile vechi, în literatura poporană scrisă și necrisă în vorbirea vie a poporului. Acesta este fondul comun, este baza, din care se formează limba literară destinată a exprima toate cugetările și toate manifestările civilizațiunii naționale.

Din relațiunile, pe cari dl Hașdeu ni le-a prezentat în cei doi ani precedenți am vădit, cum s'a strins materialele, din cari se formează această lucrare monumentală asupra limbei noastre.

Cele patru fascicule publicate până acuma arată, cum lucrarea se execută.

Din partea publicată se vede, că *Magnum Etymologi-cum* nu cuprinde numai însemnarea cuvintelor, cu arătarea etimologiei lor. Fie-care cuvînt formează o monografie, în care sunt înșirate originea și istoricul întrebunțării lui, precum și toate funcțiunile lui în observațiunile, obiceiurile, credințele, superstițiunile poporului, de unde resultă, că acest dicționar este o enciclopedie națională a poporului român, în care sunt arătate și explicate toate manifestațiunile spiri-tului poporului nostru. Astfel lucrarea d-lui Hașdeu ocupă în studiile noastre filologice un loc de o însemnătate foarte

conservat națiunea și credința străbună printre toate nevoile trecutului. Și când e vorba de biserică, se înțelege și școala. La noi aceste sunt încă aproape identice. Școala aparți-nând bisericii, nu poate rămâne indiferentă cre-dința — confesiunea — păstrată de aceasta. Nici n'a rămas. Dovadă caracterul confesional, ce s'a transpus în întregitatea sa asupra școalei.

Școala confesională va se dîcă la noi tot atât, cât școala românească și ori-care alta afară de aceasta, e privită de școala neromânească — ungurescă.

Că justă e, sau ba acesta definițiune — e altă întrebare, dar împregiurările actuali, pelângă toate progresele ideii naționale, ne impun a susține cu scumpătete școalele cu caracter confesional.

Drept încurajare, în lupta zilnică, ne pot servi și pașii întreprinși de episcopatul catolic, în aceasta direcțiune. Acesta adecă, a combătut actuala lege de instrucțiune din Austria. Judecând după urmă-riile ei, a declarat-o chiar contrară scopului educa-țiunii. A cerut ca legea să se schimbe și la com-punerea unei legi corespunzătoare să se dea con-fesionalității însemnătatea cuvenită.

Urmarea a fost rezoluția ministerială de mai curînd, în înțelesul căreia postulatul episcopatului n'a fost considerat, din motiv, că legea esistentă nu se poate acum schimba

Episcopatul luând aceasta spre neplăcută sciință, s'a decis în sesiunea prezentă a conferințelor a lupta mai de parte pentru cauza sa. În privința modului de a lupta erau două curente cu două păreri. Una era ca afacerea să fie înaintată de-a dreptul în casa magnaților — cu ignorarea parlamentului — eară a doua ca să se facă o adresă la înaltul Tron, lucruri, cari în împrejurările actuali de sigur nu conduceau la resultat multămitorii.

Causa însă s'a decis cu totul altcum.

Archiepiscopul cardinal din Viena Ganglbauer a făcut o propunere în înțelesul căreia amîndouă curentele s'au împecat. Propunerea e necunoscută publicității. Se dă însă cu socoteala, că episcopatul vrea să se folosească de alegerile dietali, în a căror preajmă ne aflăm. Va alege adecă aderenți de ai partidului clerical, cari intrînd în parlament, prin alăturarea lor, la o partidă sau alta să poată, elupta ceea ce voesc biserica.

Eată ce fac catolicii pentru școalele confesio-nale. Și dacă ei, a căror confesiune nu e legată de națiune o fac aceasta, cu atât mai virtos avem să o facem noi, a căror confesiune și națiune una sunt. Întregitate lor a fost păstrată din neam în neam. În întregitate le am primit și astfel trebuie să le și susținem.

Debaterile asupra *cestiunii fecstului bancno-telor* în „Reichsrath“, pentru care naționalitățile negermâne a luptat cu mare foc, sunt cunoscute; ajunge să accentuez, că germâni, — cari deși se arată atât de liberali în constituția lor totuși acest li-beralism merge de regulă numai până unde interesele naționalităților negermâne nu difer de a celei germâne. Când trec granița aceasta, atunci ger-mânii fără deosebire de partid pun umăr la umăr.

Casul de față e al doilea dela iubileul de 20 de ani al ministrului president Taaffe, că germâni guvernamentali și opoziționali votează împreună.

* * *

mare. Prin ea se va da un impuls puternic a studia în toate direcțiunile episcologiei poporană a românilor.

Ușor se va înțelege acum, de ce *Marele Etymologic* trebuia să se deosebească de forma obișnuită a dicționarului. În *Dicționarul* dlui Hașdeu fie-care cuvînt este tractat în forma unei mici monografii, care poate fi cetită și înțeleasă de fie-care. Prin aceasta *Magnum Etymologicum* va deveni o carte instructivă, în care ori-cine va putea găsi explicări asupra ori-căru cuvînt; această lectură va contribui foarte mult la răspîndirea cunoscințelor drepte asupra limbei și asupra poporului român și la înlăturarea multor idei greșite, cari sunt răspîndite chiar între români asupra manifesta-riilor spiritului național. Dar *Magnum Etymologicum* va mai avea un alt resultat, o cunoscință exactă a tesaurului limbei românești și a întrebunțării lui

Avînd înaintea noastră întăiul volum al *Marelui Eti-mologic*, și apreiund marea însemnătate pentru națiune a acestei publicațiuni, precum și onoarea, ce ea face țării și Academiei, se deșteaptă în noi simțăminte de adăncă recunoștință și de nemărginit devotament către M. S. regele, Angustul presedinte și protector al Academiei, care a conceput ideea lucrării și a dat mijloace, ca să se realizeze; precum și simțăminte de iubire, de stimă și de mulțămiri către co-legul nostru B. P. Hașdeu, care și-a pus toată activitatea sa spre a realiza această lucrare, care va fi, cum a dîs M. S. regele, „un monument nepieritor“ pentru limba și cultura română.

În zilele trecute a nins și timpul friguros se ține permanent par' că avem să ne pregătim de eamnă. Câmpul, care de căldura lui Februar începea a inverși e pretutindena în-brăcat în costumul alb al iernei. St.

Scrisori din Bulgaria.

(Corespondență particulară a „Telegraphului“.

Misiunea lui Riza-Bey.

Sofia, 2 Martie.

Escelenția Sa Riza-Bey se află aici. Pe cât am putut afla înalta misiune, ce are acest înalt personaj între altele constă în următoarele: a se încerca a împăciui partidele politice esistente.

Misiunea, precum vedeți este nobilă, politică și res-pectabilă.

Tot o asemenea misiune avea și generalul Kaulbars, numele căruia a devenit proverbial la noi. Dar acest gene-ral își împlini misiunea sa printr'un șir de manopere până acum neauđite și nevedute, el întrebunța mijloace, cari sunt respinse nu numai de morala politică modernă, destul de elastică, ci chiar de morala privată a ori-căru om.

Nu voi să dîc, că între misiunea generalului Kaulbars și a Escelenției Sale Riza-Bey există ceva comun. Sunt de-parte de asemenea presupunere. Nu voi să dîc, că Riza-Bey țințese la același scop, și nu voi să dîc tocmai pentrucă interesele guvernului generalului Kaulbars și interesele gu-vernului Esc. Sale Riza-Bey sunt diametralmente opuse. Oamenii de stat ai guvernului rus, au de gând a înmulți ma-rele număr al „gubernelor“ ruse cu o nouă „gubernie“ bul-gară sau „Za-Dunaiska“ (Dincolo de Dunăre). Ađi la Pe-tersburg sunt de părere, că atât pentru Rusia, cât și pentru Bulgaria ar fi nu se poate mai bine, dacă poporul bulgar ar consimți să abdică dela libertatea sa, și dela fisionomia sa etnografică și politică prin sine stătătoare. Oamenii de stat ai Rusiei sunt necăjiți, că au făcut un rebel pentru li-berarea Bulgariei.

Dar în fine evenimentele mai recente ne-au arătat, la ce trebuie să ne așteptăm. Avem speranță, că și evenimentele viitoare ne vor arăta multe. Este mare deosebire între ceea-ce a fost la 1876—1880 și ceea-ce am vădit la 1881—1887.

Lucrurile nu stau așa cu Turcia, suzerana noastră. Opinia mea particulară este, că dacă vor începe a sufla vîntu-rile dela nord sau dela occident, etc. apoi atât Turcia cât și Bulgaria vor putea să fie aruncate într'acelea abis. Poate că cu timp se vor licuida multe cestiuni curente, dar în momen-tul de față, ori-ce vom spune, primejdia și isbînda sunt ana-loage pentru cei din Tarigard și pentru cei din Sofia. Fie, că hogașă chiamă pe credincioși la Constantinopole, fie că clopotele sună dintr'o clopotniță — sunetele acestor două em-bleme din două culte diferite nu pot să n'aibă importanță și pentru cei din Sofia. Aceeași importanță trebuie să aibă și Sofia pentru Constantinopol. Eu unul sunt de părere, că aceeași soartă amenință pe Bulgaria și pe Turcia. Cinci sute de ani am trăit împreună, acești ani au fost negri și triști. Și slavă lui Dîeu, atât bulgarii cât și turcii au astăzi drep-turile lor politice reciproc și nu se mai sfiesc unii de alții. Este un adevăr incontestabil ađi, că nici bulgarul nu poate deveni turc, nici turcul bulgar.

Patrioții țerei: Ali și Fuad acum 15—20 de ani au de-clarat, că soartea bulgarilor și a turcilor este aceeași. Este deplorabil, că această idee în sferele politice turce s'a pri-mit numai în teorie. Dar oare nu putem să o realizăm astăzi. Să ne aducem aminte, că încă comitetul bulgar din Bucuresci a acceptat această idee. Numai Turcia și Bulgaria să se în-țelegă pentru a lucra împreună și existența lor va fi asi.

III. Publicațiunile Hurmuzaki și cercetări istorice.

În budgetul statului pe anul 1886—87 s'a trecut, pen-tru continuarea și completarea colecțiunilor istorice Hurmu-zaki, o sumă totală de 33,000 lei; adecă suma de 15,000 lei, care s'a acordat Academiei în ultimii ani pentru cercetări și publicări istorice, s'a unit cu suma de 18,000 lei, pe cari statul îi acordă anual pentru publicațiunile Hurmuzaki. Prin aceasta s'a putut da o întindere mai mare decît în anii trecuți publicării de documente și alegerii lor de prin ar-chivele străine.

Lucrările făcute în această direcțiune în decursul anu-lui sunt următoarele:

1. Din *Documente privitoare la Istoria românilor* s'a publicat volumul V partea II (de XXVI și 406 pagine). În această parte se cuprind 375 documente din anii 1650—1699, adunate din arhivele statului dela Veneția, din biblioteca St. Marco, și din câteva colecțiuni din Roma. Volumul se termină cu un indice alfabetic general pentru documentele cuprinse în amîndouă părțile lui.

2. S'a început tipărirea părții II-a volumului III, în care se vor publica documente adunate tot din arhivul de stat dela Veneția pentru anii 1576—1600, spre a se com-pleta printr'ansetele colecțiunea de documente din aceiași ani adunate de Hurmuzaki și cuprinsă în tomul III deja publi-cat. În acest volum s'au tipărit până acuma 150 documente.

(Va urma)

gurată pentru un timp îndelungat; pentru un timp mult mai îndelungat, decât pot garanta aceasta nise „protectori și pretini” pe brațul cărora ei vor să se rașine. Ei pot să de vie cauza și mēduva viitoare federațiunii balcanice, care mai curēnd sau mai tārdu se va compune din turci, sērbī, bulgari, romāni și greci. Dacă noi suntem sātui de protecțiunea, ce s'a exercitat asupra țerei noastre în curgere abia de 10 ani, apoi cu atāt mai mult Turcia trebuie să fie sātulă de amicia pretenilor sei.

Din punctul de vedere al acestor interese comune și al soartei comune, care ne amenință, privim cu linise la misiunea înaltă a Esc. Sale Riza-bey. Ți dorim deplin succes. Dar ca bulgari, cari cunoaștem toate stāncile și chiar petrele, ce se ascund în fundul apei, voim a face un serviciu patriei noastre cât și misionariului, arētându-i starea lucrurilor, pe care el ca strēn nu o cunoașce.

Cu ce partide vrea să aibă afacere Esc. Sa? Cu prozelitii lui Karaveloff? Cu zancoviiți? Aceasta ar lovi în demnitatea poporului bulgar. Trebuie să scie Riza-bey, că zancoviiți poartă pe fruntea lor stigmatul trădătorilor. Ei sunt bulgari, dar bulgari, cari și-au vëndut patria și au înfipt stindardul lor în lagărul dușmanilor Bulgariei. Desconsiderați în Bulgaria ei au înțeles, că nu pot să revie, decât rēdimați pe baionetele strēnurilor. Eată pentru ce ei au urțit pe rea noastră, începēnd prin a da jos pe principele bulgar. Cāt de tari sunt ei în țeară? Evenimentele au arētat'o cu prisosință: revoluțiua dela 9 August, revolta din Burgas, Slivno, Peruița, generalul Kaulbars, revolta din Silistra și Ruscui. Șeful acestei partide Zancoff a plecat la Constantinople, unde a intrat în convorbiri de împaciure, ear în acest timp prozelitii sei au început revolte, au omorit și au incendiat. Poate oare poporul bulgar să încredințeze destinele sale în asemenea māni? Acești oameni sunt agenții strēnurilor. Sē declare Esc. Sa, Riza-bey, dacă crede, că Zancoff este necesar aici, că trebuie să revie Suntem în poziția de a' l' asigura, că akest om nu va putea veni aici decât prin aer, căci pe pāmēt el va fi lapidat în ori-ce oraș, în ori-ce sat. El nu poate veni în Sofia, decât sub adăpostul baionetelor ruse.

Deci atunci pentru ce?

În ceea ce priveșce pe P. Caraveloff, apoi partida sa se compune din 5—6 oameni, cari toți se află astāți în Cerna-Djamia, (o temniță în Sofia), areștați fiind pentru participare la revoluție. Caraveloff și amicii sei Zancoff și Nichiforoff sunt trădătorii patriei. Ca ministrii ei au predat și vëndut pe capul statului. Ei sunt niște criminali și māne poimāne vor fi judecați. Dacă ți vom da putere, atunci pentru ce să ne opunem ocupațiunii și candidaturii principelui de Mingrelia?

Astādi nu exist partide în Bulgaria, pentru că nu mai e timp pentru partide. Ađi nu există decât poporul bulgar, reprezentat în totalitate sa de guvernul țerei; ađi numai este la noi o luptă parlamentară pentru constituțiune, ci o luptă pentru existență.

Escelența Sa, Riza-Bey, trebuie deci să se adreseze la regișnă, dacă vrea ca misiunea sa să fie încoronată cu succes. Guvernul actual este căpitanul, care conduce corabia și scapă echipajul de furtuni.

Zahariu Stoianoff.

Varietăți.

* (Dar Maieștatic.) Maieștatea Sa s'a îndurat prea grațios a dārui din șatula sa proprie 400 fl. comunei Māndra păgubită prin foc.

* (Cas de moarte.) Tinerimea universitară romānă din Budapeșta adēnc intristată anunță, că mult iubitul coleg **Simion Micloșina**, rigorosant în medicină din Ezeriși (com. Caraș-Severin), după un morb îndelungat în etate de 27 ani a decedat Duminecă în 20 Martie st. n.

Rēmășșițele pāmētencii, primind Marti în 22 Martie st. n. binecuvēntarea bisericească, conform ritului gr. or., în casa Nr. 8 din strada „Szalag,” se vor depune spre eterna odichnă în cimiterul comun din Buda. — Fiei țerina ușoară!

* (Proiectul programei sērbăreii iubileului preoției de 50 de ani ai preșānțitului P. Episcop diicesan.) Sērbarea se va incepe Duminecă în 12/24 Aprilie a. c. după ameađi la 4 oare, se va continua Luni și se va sfērși Luni seara. Durgerea sērbăreii se va întēmpla în modul următoriu:

I. Duminecă.

1. În Dumineca Tomji la 4 oare după ameađi se face vecernia în biserica catedrală.

2. Seara la 7 oare se iluminează institutul diicesan și casa diicesană cea nouă. Comitetul aranjator se va îngrijii ca tot atunci să ilumineze și concetățenii noștri ortodocși. La casa diicesană, se va face un transparent cu insignele episcopiei, avēnd acela să poarte inscripțiunea 9 Martie 1837. La 7 1/2 oare se descarcă 3 treasuri; imediat după aceea pleacă dela institutul pedagogic-teologic un conduct de faclii, purtând facliile deputați sinodali și cetățeni de frunte din oraș și diicesă. Sub decursul conductului tot la 5 minute se descarcă un treasc. — Sosind conductul innaintea reședinții episcopesci, aici se opresce, salută pe iubilat prin

cântarea festivă ocașională executată de toate corurile de față; un deputat sinodal ține o cuvēntare festivă cătră iubilar, după aceea corurile se mai produc în parte. Conductul apoi se îndepărtează și întorcēndu-se pe strada magistratului se sfērșeșce în sunetul muzicii și cu îngrāmădirea facliilor la crucea din piața cea mare.

II. Luni în 13/25 Aprilie a. c.

1. Dimineța la 5 oare se descarcă 24 de treasuri; după aceea urmează un revel cu muzică pe stradele cele principale.

2. La 9 oare se incepe liturgia, la care Ilustritatea Sa Domnul Episcop, la cas că va fi timp frumos, va fi condus cu litia, cântând corul corale bisericesci.

3. În decursul liturгии se vor ține cuvēntările în numele clerului diicesan.

4. După liturgie întorcerea acasă, dacă va permite timpul, earăși cu litie.

5. La 1/2 oară după sosirea acasă prezentarea deputațiunilor de felicitare în ordinea staverindă mai tārdu.

6. La 2 oare d. a. banchet.

7. Seara la 8 oare concert împreunat cu danț.

Afară de aceste:

1. Comitetul central a dispus facerea unei monete de suvenire din brons, care pe o parte înfățișează portretul Ilustrității Sale cu inscripțiunea **Ioan Popasu, episcopul Caransebeșului**; pe altă parte poartă inscripțiunea: **În memoria iubileului de 50 ani al preoției, 1837—1887.** Monetele se fac în 1000 de esemplare.

2. Comitetul central a dispus compunerea unei cuvēntări ocașionale bisericesci, ce se va distribui pe Ția sērbăreii tuturor bisericiilor din diicesă.

3. Textul cântăreii festive a binevoit să-l scrie dl **Zacharia Boiu**, protopresbiter și ases. consistorial din Sibiu, eară aria a compos'o domnul G. Dima, profesorul de cant dela semenariul „Andreian” din Sibiu.

* Închiderea sesiunii actuale a dietei — se Țice — că se va face în 22 Maiu, și se crede, că alegerile se vor efeptui pentru periodul cel nou între 15—25 Iunie a. c.

* (Convențiunea vamală cu România.) Dl **Sturza** n'a înșoiț pe regele și regina Romāniei la Berlin, Țic foile vieneze, pentru ca pertractările să se inceapă cel puțin la sfāșitul sēptēmēnei acesteia. Foile din Romānia aduc scirea că guvernul romān este hotărīt a nu încheia convențiune cu monarchia noastră, dacă nu se va asigura Romāniei în mod cert esportul ceealelor și mai cu seamă al vitelor.

* (Căsătoria civilă) s'a introdus de curēnd în Spania. La cununia bisericească va asista un judecător de pace sau un alt funcționar civil. La căsătoria necontractată bisericesce, biserica dă dreptul statului, de a constata valabilitatea lor, amăsuraț legilor.

* Consiliul sanitar superior din Romānia a decis, că la vară să se formeze 32 de ambulante rurale, adecă în fie care district câte una.

* (Din mila lui Dumnezeu, saudin voința poporului.) Din Amsterdam, cu datul 15 Martiu se scriu următoarele: În casa deputaților țerilor de jos ale Germaniei titlul regelui a fost obiectul unei discuțiuni animate. La ordinea Țilei era întrebarea, că în legea constituțiunii lângă titlul „regele țerilor de jos ale Germaniei” pentru ce nu e și adausal: „din mila lui Dđeu”, pe când acesta în foaia oficială totdeuna îl poți afa, decătorei se comunică legi nouē. Timp îndelungat sa deșbătut întrebarea, că oare regele e rege din mila lui Dđeu sau din voința poporului, până când în fine deputatul Heemskerck prin o observare potrivită a pus capēt discușiunii și majoiata parlamentului, din motiv, că întrebarea aceasta stă în strēnsă legătură cu istoria regatului țerilor de jos ale Germaniei, a resolvat cestiunea aceasta, în favoarea praxeii de până acum. Precānd adecă în constituțiunea anului 1806 se Țice, că coroana țerilor de jos ale Germaniei e proprietatea Maieștății Sale regelui Ludovic Napoleon, — în constituțiunea anului 1814 se Țice: „Coroana țerilor de jos ale Germaniei se predă pentru tot deuna Maieștății Sale Wilhelm, principe de Orania și Nassau”. Wilhelm I, în proclamația sa primă însuși a recunoscut, că a primit coroana la dorința generală a poporului; și când a deslegat pe sudiiții sei de jurāmântul dat lui Napoleon I. a esprimat precis, că „aceasta a făcut'o în virtutea dreptului de domnitoriu, ce i-s'a dat din partea poporului.”

* (Joc al naturei) În Scala-Ujfalu a fātat o vacă un vițel cu 5 picioare înainte, și unul îndărpt. Monstrul s'a dus la museul din Trencin.

* (Obiecte vechi) În museul din Pesta s'au depus de curēnd șase blide orientale de argint, ce s'au găsit în comitatul Torontal pe pusta Cristur.

* (Țilele babelor.) Despre aceste babe ni se vestesc din jurul Orăștiei, că au fost de tot flusurate. Au ploat foarte mult și apele au eșit din albia lor. Un copil mergēnd dela școala comună din Beriu cătră casă în com. Sēraca, când a fost să trecă preste un riușea a cădūt de pe punte în apă, ce curgea așa de vehement, încāt n'a dat răgaz oamenilor, cari erau pe țerm, să l scape. Abia în Țina următoare aflară pe copil aruncat pe prund, avēnd subșuoră cartea și o bucată de pāne.

Doar aceasta întēmplare va servi locuitorilor de învățatură, ca să-și facă o punte mai corespondētoare nu numai o singură bārna, după cum se obicinuesc a se face punțile încă în multe comune cu lemnele inaintea nasului!

* Numerul medicilor în Englitera e de 25.180. Englitera are 35 milioane de locuitori, așa dar un medic la 1.350 locuitori. În Germania, Austria și Norvegia este un medic la 3.000 locuitori. În Rusia sunt 15.000 și astfel cade pe un medic 6.226 locuitori. În Franca sunt 25.000 medici pe un medic cad 1.400 locuitori; apoi în America nordică e un medic la 600 locuitori.

* (Limba germană în armată.) Studenții maghiari dela universitățiile din Pesta și Cluș au luat inițiativa pentru de a mijloci, că de aci înainte vulturarii pe un an, să depună esamenul de oficeri în rezervă în limba ungurească. S'a și ales o deputațiune dintre ei, care în frunte cu deputatul Dr. Aurel Münnich s'a prezentat la ministrul honvezimei în cauza aceasta. Ministrul bar. Fejérváry a răspuns la cererea lor pe scurt următoarele:

Acolo, unde se află diferite naționalități după limbă, a trebuit și trebuie ca să se creeze posibilitatea de-a ține acest corp la olaltă! Mijlocul de atingere, și semnul de apartinere la olaltă îl formează în armata noastră comună limba germană. Eu cred, că sunteți pe deplin convinși cu toții, că dintre toate limbile cea germană a fost admisă în armată mai mult ca o recepțiua naturală, și că dela aceea nu ne putem abate. Evit de-a desfășura consecințele, ce ar trebui să rezulte din întāmplarea, când ar vorbi maghiarul numai maghiarcesce, germanul numai nemțesce, polonul numai polonesce, bohemul numai bohemcesce etc. etc. Eu cred, că și D-voastră vedeți, că este imposibil de-a face aceasta. Dacă acum atāt dela oficerii din armată cât și dela D-voastră cari vē nēzuia a ajunge oficeri, să cere, ca să posedeti limba germană cel puțin pe jumătate, și s'o folositi în serviciu, aceasta e o consecunță din cele spuse.

În cele din urmă mai Țise ministrul, că va face tot posibilul, ca să nu se pretindă așa strict perfecta cunoscere a limbei germane.

* (Intre umbrelă și umbreluță.) La 23 Februaru se preumbla în grădina publică din Viena un june elegant, dānd brațul unei domnișoare frumoase și micute, care spre a atrage privirile publicului asuprași, ținea cu cochetărie o umbreluță deschisă în mână. De-odată fisionomia junelui elegant ajunse alternativ, când palidă ca turta de ceară, când roșie ca focul; se afla în fața unei doamne trecută în vērștă, care ținea în mână o mare umbrelă și învērșind'o în aer începu s'o pună în contact cu spinarea elegantului. Dșoara voi să-i vină în ajutoriu, dar el o reținu Țicēndu-i: „Stai la o parte, nu te amesteca, e soacra mea!” — „Ce spui?” esclamă dșoara, „tu esci însurat?” și eu aflui tocmai acum, nerușinatule!” Cu aceste cuvinte intră și umbreluța în acțiune și bētrāna și juna femeia exercitară puterile lor asupra nenorocosului, până când umbrela și umbreluța cădūră sfārāmate în bucați din mānele lor.

Scopul și modul propunerii limbei materne în școalele poporale.

(Urmare.)

Scrierea. Dacă exercițiile pregătitoare s'au făcut cu destulă precisiune, elevii au ajuns în starea de a scrie cât mai acurat literele după modelul făcut de învățator pe tablă. Dar elevii trebuiesc de dați a scrie și după dictat, fără de a avea model. Scrierea după dictat, precum și cea după model, se se facă pe tact, numărând învățătorul fiecare linie a literei d. e. la scrierea literei „c” se vor numera 4 trāsuri. După ce elevii sciu scrie frumos literele mici, se va trece la scrierea literelor mari, în scrierea cărora elevii se vor exercita în acelaș mod ca și la scrierea literelor mici. Literele apoi se vor combina în silabe și cuvinte; unele cuvinte le va scrie învățătorul pe tablă, ear elevii le vor decopia și vor forma

despre ele câte o diceră simplă, carea încă se va scrie pe tablă și se va decopia de elevi. După ce elevii vor fi exerciți bine în decopierea cuvintelor și dicerilor scrise pe tablă, vor putea fi îndrumați a decopia și unele piese mai mici, pe cari le-au cetit și cari au fost explicate, ear mai târziu vor scrie de rost cuprinsul pieselor cetite. Prin aceste exerciții elevii se deprind a cugeta și când scriu și nu vor săvârși numai o lucrare mecanică.

Paralel cu acestea se va lua și scrierea frumoasă, caligrafică. La început se vor scrie literile singuratic după forme caligrafice, apoi cuvinte și dicerii, mai târziu vor putea fi decopiate și unele piese mai scurte din carte cu respect la caligrafie.

Exercițiile gramaticale. Cu ocaziunea exercițiilor pregătitoare la cetit elevii au învățat a cunoaște cuvintele ca părți ale dicerilor, apoi părțile constitutive ale cuvintelor și silabelor; ear prin exercițiile intuitive au învățat a numi obiectele din școală, din casă, din curte etc. și a dice câte ceva despre ele. Acum li se va arăta, că noi cunoaștem lucrurile prin cele 5 simțuri, în lipsa cărora nu am avea nici o cunoștință despre lucrurile, ce ne încunjoară. Se vor clasifica toate obiectele cunoscute de elevi în ființe și lucruri, se înțelege nu dându-li se înainte definițiunea, ci așa, că prin asemănarea acelor obiecte elevii se vor conduce a face înșiși clasificarea,

că unele au viață, sunt însuflețite și sî mișcă singure, ear altele nu au viață, nu sunt însuflețite și nici nu se mișcă de sine. Statorind elevii aceasta clasificare, învățătorul le va spune, că cele dintău se numesc ființe, ear cele de a doua se numesc lucruri. Toate acestea — ființele și lucrurile — au câte un nume ca să se poată deosebi unele de altele. Toate numele ființelor și lucrurilor se numesc cu un cuvânt substantive. Ajungând, să dăm elevilor noțiunea aceasta noasă pentru ei, aci ne vom opri puțin și prin exerciții diferite vom face să înțelegă pe deplin, ce este substantivul și să se întipărească aceasta bine în mintea lor. Aceste exerciții se cuprind în numirea mai multor lucruri și ființe din cerul cunoștinții elevilor, în scrierea lor pe tablețe sau în caete, în căutarea lor într-o piesă de cetire anume aleasă în scris și verbal; din această piesă învățătorul va scrie câteva substantive pe tablă și va provoca pre elevi a dice ceva despre ele. D. e. cal, bou, părete, carte, calul fuge, bouul trage, păretele e alb, cartea e mică. Aci numai decât vor vedea elevii, că pentru a hotări mai deaprae substantivele s'a mai adaus la fie-care câte o părțică (*ul, l, le, a*). Aceste părțicele se numesc *articul*. Vor urma apoi exerciții în articularea mai multor substantive. Tot prin exemple de felul acesta se vor conduce elevii a cunoaște, ce este verbul și adjectivul. Prin

exerciții de a forma dicerii, în cari se ne spună, ce face cutare ființă sau lucru vor cunoaște elevii mai multe cuvinte, cari nu sunt nici substantive, nici articli, ci ele arată, că ce face cineva sau ceva. De aci ușor li se va face cunoscut verbul. Tot asemenea se vor forma dicerii, în cari să se spună, cum sunt lucrurile sau ființele d. e. Tabla e neagră etc. Din acestea vor cunoaște elevii cuvintele, cari arată însușiri de ale lucrurilor și ființelor, cuvinte, ce se numesc în gramatică adjectiv.

Pentru de a afla frumosul pământ frumos (plăcut), trebuie mai înainte de toate ca plăcerea să circuleze în întreg corpul, ceea-ce se numesc sănătate, și pe care numai singur bolnavul o poate preface; astfel scrie un vechiu pătimas de nervi, H. Leonhart, ofician de înregistrăminte la perceptoria imper. din Schiltigheim în Elsața: Elixirul D-voastră de nervi a avut o influință foarte bine-făcătoare, că după consumarea aceluia me simt transversat de o plăcere încă necunoscută. Se află veritabil numai sub marca (cruce cu ancoră) $\frac{1}{2}$ sticlă—2 fl. v. a., o sticlă întreagă fl. 3.50, o sticlă după fl. 6.50 v. a. în farmacie și în centrula Dlui Dr. Bökiker & Co. Hanovera. Deposit în Sibiu la W. F. Morscher, farmacie la „Genfer Kreuz.“

Loterie.

Mercuri în 23 Martie 1887.

Brünn: 16 57 14 53 64

Nr. 540

[1562] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din comuna Potingani, pe basa Ven. rezoluțiunii consistoriale dtto 23 Decembrie 1886 Nr. 6787 B. se escrie al doilea concurs cu termen de 30 zile dela datul primei publicări.

Emolumentele sunt:

1. Dela 53 familii 1 ferdelă (20 cupe) cucuruz sfărmat à 1 fl. 50 cr. . . . . fl. 79.50
2. Cununa anului dela 40 familii, câte o ferdelă de grâu sau 2 fl. v. a. de familie . . . . . fl. 80.—
3. Venitele stolare sis temisate mai dinainte dela botezuri, cununii, înmormântări, sfeștăni . . . . . fl. 60.—
4. Dela 33 familii una și de lucru cu palmele, și dela 20 familii cu carul (cu boii) . . . . . fl. 37.—
5. Alte venite accidentale la botezul domnului, la St. Păsci, precum și altele împreunate cu serviciul intern și estern bisericesc . . . fl. 40.—

Suma . . . . . fl. 296.50

Doritorii de a compete la acest post, au a-și înainta suplicile lor instruite conform legei, în termenul mai sus indicat.

În conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiterial gr. or. al Zărandului.

Brad, în 9 Februarie, 1887.

Vasilie Dămian,
protopresbiter.

Nr. 76

[1563] 3—3

CONCURS.

Devenind parochia de clasa a III-a din comuna Loman cu apartinențele sale de pe deosebitele plaiuri și pleși vacante, se escrie la înțelesul ordinului Veneratului Consistoriu arhidieceșan din 13 Decembrie 1886 Nr. 6947 B. pentru întregirea acesteia concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare, pre lângă următoarele emolumente:

1. Dela 260 famiții titulo: salariu de fie-care familie 1 fl., . . . fl. 260.—
2. La umblarea cu crucea în ajunul bobotezii dela fie-care familie 30 cr., . . . fl. 78.—
3. Dela boteze, cununii și îngropăciunii taxele regulate dan . . . . . fl. 99.20
4. Dela alte venite stolare și regulate . . . . . fl. 29.10

Suma . . . . . fl. 466.30

Doritorii de-a ocupa această parochie mărginașă și risipită au să-și aștearnă suplicile înzestrate cu docu-

emntele recerute de statutul organic și regulamentul provisoriu pentru parochii subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul indicat.

Sebeș, în 17 Februarie, 1887.

Oficiul protop. gr. or.

În conțelegere cu comitetul parochial.
I. Tipeiu,
prot.

Nr. 206

[1561] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei de clasa III, Daia - sêsească, protopresbiteratul Sighișoarei, devenită vacantă prin repausarea parochului Ioan Bașeș, se escrie, conform ordinațiunii Venerabilului consistoriu arhidieceșan, dtto 28 Ianuarie a. c. Nr. 7186 B, concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt:

1. Casa parochială cu două încăperi, o bucătărie, două pivnițe, toate din material solid de piatră și cărămidă, coperite cu țiglă, șură, grajd și supra și alte edificatice economice din lemn coperite cu țiglă, în stare foarte bună, grădina de pomi și de legumi situate toate imediat lângă biserica, calculate cu . . . . . fl. 62.—
2. Porțiunea canonică, 4 jugări 1274 stânj. □ de arat și 7 jugări 334 stânj. □ de cosit, calculate cu . . . . . fl. 150.—
3. Dela 60 familii române câte o ferdelă, măsură veche (16 cupe) grâu sau cucuruz sfărmat, computeate cu fl. 60.—
4. Dela 70 familii neorustice câte 20 cr. de familie ca simbria anuală . . . . . fl. 14.—
5. Opt stâjnini de lemne din pădurea comunală computeate cu . . . . . fl. 32.—
6. Dela 70 familii neorustice câte o și de lucru computeate în bani . . . . . fl. 14.—
7. Dela botezurile copiilor preste an prest tot . . . fl. 8.20
8. Dela înmormântări . . . fl. 15.—
9. Dela slujirea sântului maslu preste an . . . . . fl. 3.—
10. La umblarea cu sânta cruce în ajunul botezului, toate emolumentele computeate în bani face . . . . . fl. 20.—
11. Dela cununii . . . . . fl. 5.—
12. Pentru sântirea caseilor (sfeștăni) . . . . . fl. 4.—
13. Dela 60 familii române pentru pomenire în parresemi . . . . . fl. 12.—
14. Dela 60 familii române la pasci pentru molitvă à 5 cr. de familie, face . . . fl. 3.—

Suma . . . . . fl. 402.20

Doritorii de a concurge la această parochie, au a-și așterne concur-

sele lor instruate în sensul regulamentului pentru parochii, la subsemnatului oficiu protopresbiterial, cu aceea îndatorire, că sub durată concursului să se prezenteze în vreo duminică sau sêrbătoare în biserica acestei parochii, pentru de a-și arăta desteritateea în cântare, tipic și cuvântare. Pentru preoții chirotoniți, se recere și concediul dela Veneratul Consistoriu arhidieceșan, fără de care nu vor fi admiși la concurs și candidațiune.

Sighișoara, la 10 Februarie, 1887.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Sighișoarei în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

Nr. 1101/1887

[1558] 3—3

Publicațiune.

Prin aceasta se aduce la cunoștință tuturor celor interesați, că în cauza comarșii hotarului comunei Crăciunel (Oláh-Karácsonfalva) pentru statorirea lucrărilor pregătitoare, regularea reprezentării, alegerea inginerului și statorirea speșelor se pune și de pertractare 18 Aprilie st. n. la 10 oare a. m. ce se va ține la fața locului în comuna Crăciunel la cancelaria comunală.

La aceasta pertractare se citează toți interesații cu aceea însoțire, că neparticipanții se priveșcă ca învoiiți, neîmpedcându-se începerea lucrărilor.

Elisabetopol, din ședința tribunalului ținută la 21 Faur, 1887.

Nagy Lajos,
jude.

V. Iakab Árpád,
notar.

289 sz. 1886.

[1566] 1—1

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881 évi IX. t. cz. 102 §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a szeredahelyi kir. járás-bíróság 1883 számu végzése által „Albina“ hitelintézet Moga János és társa ellen 185 ft. tóke, ennek 1885 év Junius hó 30-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 36 ft. 62 kr. perkölt-ég követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával biróírlag lefoglalt és 356 ft. 10 krra beüsitlt lovak, szekér és házbuto-rokból álló ingóságok nyilvános árverés után eladtnak.

Mely árverésnek a 1883 sz. kiküldést rendelö végzés folytán a helyszínen vagyis Rodon 1887-ik év Aprilis 4-én délelött 10 órája és Nagyudon leendő eszközölésére 1887-ik év Aprilis hó 5-ik napjának délelött 9 órája határidőit kizétési és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881 évi LX t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbeti géronék becserán alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881 évi LX t. cz. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizető.

Kelt Szeredahelyt, 1887-ik évi Marczus hó 20 napján.

Maniu Visantiu,
kir. bir. végrehajtó.

Ca se putem avea totdeauna

Legume

proaspete, fine, gustoase și hrănitore trebuie ca să le scim cultiva. — Îndrumare dá cartea „Despre legume“, unica în limba română, carea se capătă franco dela Nicolau Avram din Totvaradia (Totvárád), trimițindu-i se 60 cr. cu asemnata. [1567] 1—3

Câștig sigur!

Persoane solide din ori-care strat al societății, cari voiesc să se ocupe cu vânzarea de loșuri de stat și premii, prescrișe prin lege, plătind conform articuliului de lege XXXI din 1883 în rate, — pot să fie aplicați prin noi ori unde, pe lângă nisece condițiuni foarte bune. Cu oare-care sirguință poți dobândi fără capital și riscó dela 100 până la 300 fl. la lună. [1526] 6—6

Ofertele scrise în limba germană, provédute cu digitizarea ocupațiunii presente sunt a se adresa la

Hauptstädtische Wechselstube-Gesellschaft.
Adler & Cie, Budapesta.

Singur veritabil se află sub aceasta marcă de deposit

Elixir

pentru reimprospetarea nervilor a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical și cel mai sigur leac dintre toate, chiar și contra celor mai cumplite dureri de nervi, provenite din păcatele tineretelor. Cura radicală contra tuturor morburilor, cari debilitaează corpul precum: gálbinarea, iritațiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach și mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pământul și aprobat din partea unei autorități moderne a științei; speră prin urmare și cea mai deplină garanție pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Deslușiri mai de aproape dá cerculariul acelu la fiesce-care sticlă. Prețul $\frac{1}{2}$ sticlă 2 fl. v. a., o sticlă întreagă fl. 3.50 v. a., o sticlă după fl. 6.50 v. a. pe lângă trimiteri s'au asigăniune. — Se află în toate farmaciile.

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta Prag, Altstädter Ring. [1441] 11—26

Depositul în Sibiu la W. F. Morscher; farmacie la „Genfer Kreuz.“